

Nr 1324

Av herr Magnusson i Borås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 94, med förslag till lag om arbetsgivares kvittningsrätt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1128 i Första kammaren)

Proposition nr 94 innebär i många avseenden en förbättrad ställning för arbetstagarna och en i motsvarande mån försämrad ställning för arbetsgivarna.

På vissa punkter synes förslaget gå utöver vad som är rimligt vid en värdering av parternas intressen. Detta gäller bl. a. arbetsgivares rätt att kvitta för skadeståndsfordringar. Enligt förslaget skall sådan kvittning vara möjlig blott då arbetstagaren uppsåtligen vållat arbetsgivaren skada. Sådana fall är av naturliga skäl sällsynta. Vad som i praktiken har betydelse är fall där arbetstagaren på grund av vårdslöshet vållat skada. De omständigheter som departementschefen anfört i propositionen för att medge kvittningsrätt vid uppsåtligt skadevållande har i sak samma tyngd åtminstone då det gäller skada på grund av grov vårdslöshet. Och att arbetsgivaren i här avsedda fall skulle vara hänvisad till att först i särskild ordning ha skaffat sig en exekutionstitel kan ej vara en praktisk ordning. Om man vidare beaktar att arbetsgivarens allmänna kvittningsmöjlighet är begränsad med hänsyn till de nya reglerna om utmätningsfritt minimum, framstår det såsom än mindre berättigat att behandla skadeståndsfordringar på grund av vårdslöshet så snävt som propositionen gör. Redan nu gäller att en arbetsgivare som företar kvittning för en skadeståndsfordran gör detta på egen risk.

En annan punkt i förslaget som möter berättigad kritik är reglerna rörande förhållandet mellan arbetsgivarens kvittningsrätt och s. k. löneutmätning. S. k. tvungen kvittning skall få konkurrera med löneutmätning på lika villkor samtidigt som löneutmätning alltid skall ha företräde framför s. k. frivillig kvittning. Detta innebär en avsevärd försämring av arbetsgivarnas nuvarande kvittningsmöjligheter, vilket kan resultera i en minskad kreditgivning till arbetstagarna. Att arbetsgivarnas kreditgivning till de anställda för närvarande är av stor omfattning framgår bl. a. av den undersökning docenten Tore Sigeman redovisar i sin avhandling Lönefordran (s. 224 f.). Vid ett undersökt lönebetalningstillfälle gjorde 129 företag drygt 16 000 löneavdrag. Detta motsvarade ett avdrag för var fjärde arbetstagare. De ford-

ringar arbetsgivarna gjorde gällande kvittningsvis var i huvudsak grundade på hyres-, köp- och försträkningsavtal.

Arbetsgivarnas beredvillighet att ge arbetstagarna kredit har sannolikt delvis sin grund i den säkerhet som kvittningsrätten f. n. innebär. Om arbetsgivarnas möjligheter till kvittning försämras på det sätt som föreslås i konkurrensregeln, kan detta tillsammans med övriga föreslagna begränsningar medföra att arbetsgivarna minskar sin kreditgivning till arbetstagarna. Med hänsyn härtill och till att arbetsgivarna som regel endast kvittar lönefordran mot ersättning för de särskilda fordringstyper som nämnts bör kvittning ha företräde framför utmätning.

Under åberopande av vad som anförts hemställles,

dels att riksdagen med ändring av propositionen måtte besluta

att kvittning enligt § 3 får ske även för ersättning för skada som arbetstagaren av oaktsamhet vållat i tjänsten,

att kvittning skall ha företräde framför utmätning (§ 5);

dels att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext.

Stockholm den 14 april 1970

Tage Magnusson (m)

i Borås

Erik Grebäck (cp)

Sigvard Rimås (fp)

Erik Hovhammar (m)